

DUNA TAKARÉKSZÖVETKEZET

Nyilvánosságra hozandó információk a 234/2007.
(XI.4.) Kormányrendelet alapján

Vonatkozási időpont: 2008.12.31

A Duna Takarékszövetkezet (továbbiakban Takarékszövetkezet) a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 137/A §-a és a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.4.) Kormányrendeletben előírtaknak megfelelően nyilvánosságra hozza a jogszabályban meghatározott lényeges információkat.

A hitelintézet a külön jogszabály szerinti nyilvánosságra hozatal követelményének teljesítése során

- a) a nem lényeges információt, és
 - b) védett vagy bizalmas információt
- nem köteles nyilvánosságra hozni.

A jogszabály értelmében

- lényeges információ: amelynek elhagyása vagy téves közlése megváltoztathatja vagy befolyásolhatja az adott információt felhasználó személy gazdasági döntését vagy értékítéletét
- védett információ: amelynek nyilvánosságra hozatala a hitelintézet versenypozícióját ronthatja, vagy amelynek a versenytársak tudomására jutása a hitelintézet termékei vagy rendszerei fejlesztésére fordított befektetéseinek az értékét csökkentheti
- bizalmas információ: amelynek tekintetében a hitelintézetet titoktartási kötelezettség terheli ügyfele vagy harmadik személy felé.

I. Kockázatkezelési elvek, módszerek

A CRD szabályozás tükrében módosított 1996. évi CXII. trv.-ben (Hpt.) megfogalmazott elvek komplex rendszerének a Takarékszövetkezet a következők szerint tesz eleget:

- a) mindennemű kockázatvállalások, illetve
 - b) a kockázatok kezelésének
- tipizált rendszere kialakításával és szabályozásával.

Az a.) igénypontnak a Takarékszövetkezet a Kockázatvállalási keretszabállyal tesz eleget. A szabályzat tartalmazza mindazon eljárásokat és technikákat, amelyeket alkalmazni szükséges a különböző kockázatvállalási folyamatok során, tartalmazza a limitrendszer specifikációit, a biztosíték értékelési elveket, illetve itt kerül rögzítésre a hitelezési kockázat mérséklés rendszere.

A b.) igénypont a Kockázatkezelési keretszabályban definiált és szabályozott. A szabályzat tartalmazza a tipizált kockázatok, s mindazon eljárásokat, amelyeket a kockázatelemzési folyamat során vizsgál a Takarékszövetkezet, valamint a tőkekövetelményt nem támasztó, de vizsgált kockázatok körét. Itt kapott helyet a minősítési és monitoring rendszer, illetve a likviditási pozíciók kezelése rendszerének és a limitrendszernek az illesztése a kockázatkezelési stratégiába.

E két keretszabály a CRD keretrendszert tartalmazó szabályzattal együtt alkotja azt a struktúrát, amely rendszerbe foglalja a Takarékszövetkezet szakmai tevékenységét - és a Takarékszövetkezet összes, kockázatok keletkeztető és az azokat lefedő folyamatát, eljárását, technikáját rögzíti a CRD alapelveknek megfelelően.

Kockázati stratégia

A kockázati stratégia az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a Takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát, tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjed ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés szervezete

Kockázatvállalási politika

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja. A kockázatvállalási politika az egyes releváns kockázatokra vonatkozóan külön-külön is tartalmaz alapelveket, korlátokat illetve tőkelimiteket, melyek a következők:

- a partnerkockázatkezelési célok között:
 - fedezeti céllal legfeljebb 3 éves lejáratú származtatott ügyleteket köthetünk (az elmúlt évben ilyen típusú ügyletünk nem volt)
- a devizaárfolyam kockázatkezelési célok között:
 - a devizaárfolyam kockázatot úgy kezeljük, hogy a deviza nyitott pozícióból származó, a Kkr. szerinti tőkekövetelmény ne haladja meg a szavatoló tőke 1,5%-át
- a kamatkockázat kezelési célok között:
 - Ne keletkezzen olyan helyzet, hogy a Felügyeletnek a kamatpozíció mértéke miatt a Hpt. 152/A §-a alapján intézkedéseket kelljen foganatosítania.
 - A Takarékszövetkezet kerüli ugyan a rögzített kamatozás melletti értékpapír ügyleteket, de amennyiben ilyet köt, annak futamidejét 2,5 évben korlátozza.
- a likviditás kockázatkezelési célok között:
 - az éven túli aktív ügyletek, ügyletcsoportok esetében 35 év maximális futamidő került meghatározásra (alapvetően a kamattámogatásos hitelkonstrukció miatt)

Kockázatvállalási és kockázatkezelési elvek

1. *Biztonságos működés elve:* A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a biztonságos működését és a Felügyelet ne korlátozhassa tevékenységét. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett
2. *Összeférhetetlenség elve:* A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokot hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek.

3. *Együttműködés elve:* A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében.
4. *Lényeges kockázatok kezelésének elve:* A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít.
5. *Költség-haszon elve:* A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával.
6. *Hasonlóakkal történő összemérés elve:* A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit úgy alakítja ki, hogy az megfeleljen legalább a hasonló méretű és hasonló üzleti tevékenységet végző Takarékszövetkezeteknek és az OTIVA erre vonatkozó ajánlásának.
7. *Tiltott tevékenységek elve:* A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Takarékszövetkezet vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott.
8. A Takarékszövetkezet kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
9. A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőkemegfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken

Általános kockázatkezelési célok

1. A Takarékszövetkezet, mint kisintézmény a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg.
2. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a Takarékszövetkezet olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek.
3. A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztenderdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.

4. A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél jelzést küld a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyeknek és szervezeti egységeknek, üzleti területeknek annak érdekében, hogy biztosítsák a limitek betartását.
5. A Takarékszövetkezet a lényeges kockázataira vonatkozóan negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság számára.
6. A Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák a PSZÁF-nak, illetve az OTIVÁ-nak küldött kockázati jelentések fő adatait, tükrözzék a felügyeleti, illetve OTIVA adatszolgáltatás struktúráját.
7. A Takarékszövetkezet törekszik a kockázati árazás kialakítására és alkalmazására valamint a szervezet kockázat-tudatosságának erősítésére.

Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvágya, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kitenni,
- mely kockázatokot tart elfogadhatónak és melyeket nem,
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokot.

A kockázati étvágyát a Takarékszövetkezet Igazgatósága három évre, a kockázati stratégiában határozza meg, és rendszeresen, évente felülvizsgálja. A Takarékszövetkezet kockázati étvágyát, kockázatvállalási hajlandóságát a Takarékszövetkezet számára lényeges kockázatokot illetően az alábbi táblázat mutatja:

Kockázat típusa	Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság mértéke	Indoklás
Hitelezési kockázat – ügyfélkockázat	Jelentős	Minimálisan növekvő kockázatvállalás a pénzügyi céloknak megfelelő jövedelmezőség mellett, csökkenő deviza alapú aktivitás.
Hitelezési kockázat – partnerkockázat	Alacsony	Partnerkockázatot hordozó ügyletek alapvetően az MTB-vel, az integráció központi bankjával. (jelenleg nincsenek ilyen ügyleteink.)
Hitelezési kockázat – elszámolási kockázat	Alacsony	A Takarékszövetkezet elszámolásait az MTB-n keresztül bonyolítja.
Hitelezési kockázat – koncentrációs kockázatok	Nagy	A Takarékszövetkezet méretei, ügyfélköre miatt az egy ügyféllel / ügyfél-csoporttal szembeni kitettségekre a jogszabályi limitekhez közeli értéket alkalmaz.
Devizaárfolyam kockázat	Mérsékelt	Fedezett devizapozíciók vállalása, minimális mértékű nyitott pozíciók, devizabetét-gyűjtés és később pénzforgalmi számlatermék bevezetése mellett.
Nem-kereskedési könyvi kamatkockázat	Mérsékelt	Betétyűjtés és hitelek kihelyezése alapvetően mozgó kamatozás mellett, fix kamatozású eszközök főként a likviditási céllal tartott értékpapírok között
Működési kockázat	Alacsony	Zéró kockázattűrés a megfelelési kockázatokra. Alacsony kockázattűrés
Likviditási kockázat	Mérsékelt	A Takarékszövetkezet alapvetően rövid lejáratú kihelyezésekkel operál, a hosszabb lekötések növelésének kicsi a valószínűsége, ezáltal a lejárat transzformációból adódó kockázat nem fog várhatóan jelentősen emelkedni, valamint az integrációhoz tartozás is mérsékeli ezt a típusú kitettséget.
Stratégiai kockázat	Jelentős	A jelenlegi bizonytalan, gyorsan változó pénzügyi, gazdasági, politikai környezet miatt. Forgatókönyv-elemzések készítésével igyekszünk reagálni.

Kockázati szerkezet

A kockázati szerkezetben kerül bemutatásra, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, és szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése. A kockázati szerkezet tervezett változása az üzleti szerkezetre és az üzleti stratégiára épül, ennek révén kerül összhangba az üzleti stratégia és a kockázati stratégia.

A szabályozási tökekövetelmény méréséhez a Takarékszövetkezet az alábbi, a szabályozás szerint választható módszereket alkalmazza:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere (vagy piaci árazás módszere)
- Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer

Annak érdekében, hogy a Takarékszövetkezet kockázati étvágya az általa meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra az alábbi területeken:

- vállalkozói szegmensbe tartozó kitétségek – adóminősítéstől és a felajánlott biztosítékoktól függően a kockázatvállalási szabályzatban meghatározottak szerint az egy ügyféllel, ügyfélcsoporttal szembeni kitétségre
- nagykockázatvállalás – állami kockázatot jelentő kibocsátók, hitelintézetnek vagy befektetési vállalkozásnak minősülő partnerek, illetve egy partnerként kezelendő partnerek csoportja – a jogszabályokban előírt korlátozásoknak megfelelően
- nagykockázatvállalás – vállalkozások – a jogszabályokban előírt korlátozások figyelembe vételével és a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint
- ügyfelek/partnerek portfólió szintű koncentrációja – a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a 20 legnagyobb adósnál lévő kitétségekre és a Hpt. szerinti össznagykockázati kitétségre
- egy ágazattal szembeni kitétségek a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az abban meghatározott ágazatokra
- elszámolási kockázat – a kockázatvállalási szabályzatban foglaltak szerint
- országkockázat – az országkockázat kezelésére vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az egyes országokra
- devizaárfolyam kockázat – a devizaárfolyam kockázat kezelésére vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a devizanemenkénti nyitott pozíciókra
- nem-kereskedési könyvi kamatkockázat – a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a sztenderd módszer szerinti súlyozott pozícióra, valamint a kumulált nettó kamatpozícióra
- likviditási kockázat – a likviditási kockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a lejáratú összhangra, a nagybetétesekre, a likvid eszközök minimális szintjére
- egyes termékcsoportokra vonatkozóan a limitek a Kockázatvállalási keretszabályzatban kerültek kialakításra

Kockázatkezelés szervezete

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési szervezetét úgy alakította ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását. A kockázatkezelésben kiemelten az alábbi szervezeti egységek vesznek részt:

- Kontrolling és tőkemenedzsment Osztály (kockázatok szabályozói és belső tőkekövetelményének számszerűsítése; döntés-előkészítés, limitfigyelés, elemzések készítése)
- Kockázatkezelés és monitoring Osztály (kockázatelemzés; követelésminősítés, monitoring)
- Deviza Csoport (forráskezelés és devizaárfolyam nyitott pozíció menedzsment)
- Pénzpiac és likviditási Osztály (likviditási kockázat kezelése és menedzsmentje, az azonnali fizetőképesség és lejáratú összhang biztosítása)
- Követeléskezelés és Work-out Csoport (problémás, behajtásra átadott hitelek/követelések folyamatos figyelése, kezelése, behajtása)

II. Prudenciális szabályok alkalmazása

A Duna Takarékszövetkezet nem kötelezett számviteli konszolidációra és nem tartozik összevont alapú felügyelet alá.

A Duna Takarékszövetkezet életében 2008-ban meghatározó lépés volt az Esztergomi Takarékszövetkezet beolvasztása. Ez a fontos gazdasági esemény jelentősen növelte a Takarékszövetkezet tőkeerejét, kockázatviselő képességét, segítette a kockázatelemzési szervezet fejlesztését.

III. Szavatoló tőke

Szavatoló tőke: a Hpt. V. sz. melléklete szerint számított tőke, amelyet a szabályozás a tőkekövetelmény számításakor elismer.

A Takarékszövetkezet 2008. december 31. időpontra vonatkozó szavatoló tőkét, tőkeelemeit az alábbi táblázat tartalmazza:

Megnevezés	Összeg
KOCKÁZATOK FEDEZÉSÉRE FIGYELEMBE VEHETŐ SZAVATOLÓ TŐKE ÖSSZESEN	3 469,086
ALAPVETŐ TŐKE	3 429,056
<i>ALAPVETŐ TŐKEKÉNT ELISMERT TŐKEELEMÉK</i>	<i>560,149</i>
Befizetett jegyzett tőke	551,500
a) Cégbíróságon bejegyzett tőke	551,500
Tőketartalék	8,649
a) Számviteli tőketartalék	8,649
<i>ALAPVETŐ TŐKEKÉNT ELISMERT TARTALÉKOK</i>	<i>2 612,864</i>
Tartalékok	2 299,288
Lekötött tartalék alapvető tőkeként figyelembe vehető része	457,261
Számviteli lekötött tartalék	457,261
Általános tartalék	297,649
Eredménytartalék	1 544,378
a1) Számviteli eredménytartalék, ha pozitív	1 544,378
Könyvvizsgáló által hitelesített mérleg szerinti vagy évközi eredmény, ha pozitív	313,576
<i>ÁLTALÁNOS KOCKÁZATI CÉLTARTALÉK a kockázattal súlyozott kitétség értékek összegének 1,25%-áig</i>	<i>276,512</i>
Általános kockázati céltartalék	329,181
(-) Általános kockázati céltartalék adótartalma	-52,669
Kockázattal súlyozott kitétség értékek összegének 1,25%-a	329,181
(-) EGYÉB LEVONÁSOK AZ ALAPVETŐ TÖKÉBŐL	-20,469
(-) Immateriális javak	-20,469
JÁRULÉKOS TŐKE	41,500
Lejárattal rendelkező alárendelt kölcsöntőke	41,500
(-) LEVONÁSOK AZ ALAPVETŐ TÖKÉBŐL ÉS A JÁRULÉKOS TÖKÉBŐL	-1,470
Ebből: (-) Levonások az alapvető tőkéből	-1,470
(-) Levonás limittúllépés miatt	-1,470

IV. Tőkemegfelelés

Tőkemegfelelés – a rendelkezésre álló tőke és a kockázatok fedezéséhez szükséges tőke különbsége.

- Szabályozói *tőkemegfelelés* – a szavatoló tőke és a Hpt. 76. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, a kockázatok fedezéséhez a szabályozás által meghatározott tőkekövetelmény különbsége.
- *Belső tőkemegfelelés* – a belső tőke és a kockázatok fedezéséhez a belső szabályzat szerint számított tőkeszükséglet különbsége.
- *Tőkemegfelelési mutató* – a felügyeleti adatszolgáltatásban megjelenő fogalom, a szavatoló tőke és a Hpt. 76. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, a kockázatok fedezéséhez a szabályozás által meghatározott tőkekövetelmény hányadosa szorozva 8 %-kal, azaz a tőkemegfelelési index 8%-a.
- *Belső tőkemegfelelési mutató* - a felügyeleti adatszolgáltatásban számított mutató a belső tőke és a kockázatok fedezéséhez a belső szabályzat szerint számított tőkeszükséglet hányadosa szorozva 8%-kal.

A jogszabályi előírások szerint a Takarékszövetkezetnek a kockázatok fedezetére a minimális tőkekövetelmény számításánál szavatoló tőkével kell rendelkeznie.

A Takarékszövetkezet minimális tőkekövetelménye 2008. december 31. időpontra:

	<i>adatok mFt-ban</i>
Tőkekövetelmény minimális szintje	2 487,352
hitelezési kockázat tőkekövetelménye (SA módszer)	2 106,762
devizaárfolyam tőkekövetelménye	10,900
működési kockázat tőkekövetelménye (BIA módszer)	369,690

Belső tőkemegfelelés értékelés folyamat mindazon Takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Takarékszövetkezet Vezető Testületei biztosítják, hogy

- a Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza);
- a Takarékszövetkezet meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre.
- hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A különböző típusú kockázatok számszerű mértékének kifejezője a szabályozásban az adott kockázati típushoz meghatározott tőkekövetelmény, a belső tőkeszükséglet számításnál a vonatkozó belső szabályzatok alapján számított tőkeszükséglet, mivel a nem-várt veszteséget tőkenagyság mértékben kell kifejezni.

A különböző típusú, számszerűsített kockázatok a Takarékszövetkezet az építőkocka elv alapján összesíti, amely a különböző kockázatokra mért belső tőkeszükségletek összeadását jelenti.

Mindezek mellett a Takarékszövetkezet a szabályozásnak megfelelően havonta stresszteszteket végez el azzal a céllal, hogy meghatározza extrémén kedvezőtlen piaci, makrogazdasági körülmények között mekkora extra-tőkekövetelmény növekedés várható, s erre a hitelintézet tőkeereje elegendő lenne-e. Eddig egyetlen alkalommal sem fordult elő, hogy az enyhe stressz tőkekövetelménye meghaladta volna a rendelkezésre állót.

Hitelezési kockázat

A Takarékszövetkezet hitelezési kockázatának a szabályozás szerinti tőkekövetelmény számítása és a belső tőkeszükséglet meghatározása a szabályozásban meghatározott sztenderd módszerrel alapul. A sztenderd módszer alkalmazása esetén a kockázattal súlyozott kitérttség érték (a kockázattal súlyozott kitérttség érték a szavatoló tőkéből le nem vont kitérttség - a külön

jogszabályban meghatározott - kockázati súllyal szorzott értéke) meghatározásakor minden kitétséget be kell sorolni a jogszabályban meghatározott kitétségi osztályok valamelyikébe. A kitétségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A hitelezési kockázat tőkekövetelménye kitétségi osztályok szerint 2008. december 31-én:

adatok mFt-ban

SA módszer tőkekövetelménye kitétségi osztályok szerint (értékpapírosított pozíció nélkül)	2 106,762
Központi kormányok és központi bankok	0,000
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	4,508
Közszektorbeli intézmények	0,800
Multilaterális fejlesztési bankok	0,000
Nemzetközi szervezetek	0,000
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	146,003
Vállalkozások	655,549
Lakosság	636,773
Ingatlannal fedezett követelések	405,988
Késedelmes tételek	126,755
Fedezett kötvények	0,000
Kollektív befektetési értékpapírok	10,932
Egyéb tételek	119,454

A hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele előtti kitétség értéke kitétségi osztályonként:

adatok mFt-ban

Központi kormányok és központi bankok	17 485,613
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	123,588
Közszektorbeli intézmények	10,000
Multilaterális fejlesztési bankok	0,000
Nemzetközi szervezetek	0,000
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	9 024,421
Vállalkozások	10 549,761
Lakosság	11 794,839
Ingatlannal fedezett követelések	9 531,787
Késedelmes tételek	2 418,682
Fedezett kötvények	0,000
Kollektív befektetési értékpapírok	136,647
Egyéb tételek	2 151,346

A kitétségek gazdasági ágazatbeli megoszlása:

adatok mFt-ban

Megnevezés	Hitel bruttó	Eloszlás
Mezőgazd, vadgazd,erdőgazd,halgazd.	1 808,576	11,17%
Bányászat	0,000	0,00%
Feldolgozóipar	1 378,747	8,51%
élelmiszer...	551,868	3,41%
kocszgyártás...	52,717	0,33%
fém alapanyag...	75,131	0,46%
gép, berendezés...	0,000	0,00%
textília...	259,912	1,60%
egyéb...	439,119	2,71%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0,000	0,00%
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgyazd. szennyeződésmentesítés	28,980	0,18%
Építőipar	1 123,062	6,93%
Kereskedelem, javítás	2 830,529	17,47%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	877,557	5,42%
Információ, kommunikáció	75,600	0,47%
Szállítás, raktározás	179,567	1,11%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	160,836	0,99%
Ingatlanügyek	6 113,976	37,75%
Szakmai, tudományos, műszaki tev., adm. és szolgáltatást támogató tevékenység	889,688	5,49%
Egyéb tevékenységek	730,606	4,51%
Nemzetgazdasági ágazatok össz:	16 197,724	100,00%

A kitétségek bruttó értékének hátralévő futamidő szerinti csoportosítása 2008.12.31-én (kamatok nélkül):

adatok mFt-ban

szektor	éven belül	1 és 5 év között	5 év felett	összesen
EV	396	301	231	928
Külföld	0	16	21	37
Lakosság	754	1 992	11 215	13 961
Nem pénzügyi	5 438	4 027	6 669	16 134
Nonprofit	4	2	9	15
Önkormányzat	2	2	84	88
PBBS	0	0	0	0
összesen	6 594	6 340	18 229	31 163

A késedelmes tételek nettó értékének ügyfél-kategória szerinti megoszlása a következő:

szektor	részarány
EV	0,39%
Külföld	0,06%
Lakosság	5,15%
Nem pénzügyi vállalkozások	94,40%

A 2008. évi elszámolt és visszaírt értékvesztés, illetve képzett és felhasznált céltartalék alakulását mutatja be az alábbi táblázat:

adatok mFt-ban

	Értékvesztés nyitó állománya	Értékvesztés változása összesen	Értékvesztés záró állománya	Árfolyamnyereség	Árfolyam veszteség
Hitelek - Nem pénzügyi vállalkozások	671,146	153,432	824,578	14,32	36,837
hitelek jogi személyiségű vállalkozásoknak	592,027	184,973	777	9,835	22,077
hitelek nem jogi személyiségű vállalkozásoknak	79,119	-31,541	47,578	4,485	14,76
Hitelek - Háztartásoknak	347,395	327,915	675,31	7,539	17,411
hitelek egyéni vállalkozóknak	63,167	-0,505	62,662	0	0,097
hitelek lakosságnak	284,228	328,42	612,648	7,539	17,314
Hitelek - Külföld	1,416	12,765	14,181	0,26	1,317
hitelintézeteknek nyújtott hitel	0	0	0	0	0
PBB-nek nyújtott hitel, követelés	0	0	0	0	0
egyéb külföldi követelés	1,416	12,765	14,181	0,26	1,317
Hitelek - Egyéb	0,916	2,759	3,675	0	-0,001
összesen	1020,873	496,871	1517,744	22,119	55,564

adatok mFt-ban

Megnevezés	Nyitó állomány	Képzés	Felszabadítás	Záró állomány	Árfolyam nyereség	Árfolyam veszteség	Záró állomány
Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék	66,442	92,288	101,553	59,103	0	1,926	59,103

Piaci kockázat

A Takarékszövetkezet a piaci kockázatok között a devizaárfolyam kockázatot méri. A devizaárfolyam kockázat annak a kockázata, hogy a különböző devizákban lévő nyitott pozíciókból a hitelintézetet veszteség éri a devizaárfolyamok változása miatt.

A tevékenység egészében meglévő devizaárfolyam kockázat minimális tőkekövetelményének számszerűsítését sztenderd-módszerrel számítja. A devizaárfolyam kockázatot a nyitott pozíció szavatoló tőkéhez viszonyított arányával mérjük. 2008. december 31-én a Takarékszövetkezet deviza nyitott pozíciója meghaladta a túllépések levonása előtti szavatoló tőke 2 %-át, ezért 10,9 millió Ft tőkét képzett az így keletkezett kockázatra.

Működési kockázat

A működési kockázat a Hpt. 76/J. § (1) bekezdése alapján a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a hitelintézet eredményét és szavatoló

tőkéjét érintő veszteség kockázata. A működési kockázat részletes bemutatását a XI. fejezet tartalmazza.

V. Sztenderd módszer

A Takarékszövetkezet a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezetek közül a Moody's hitelminősítéseit fogadja el. A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A.§ értelmében *sztenderd módszer szerint*, a hitelkockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok *egyszerű módszere* szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a Hkr.-ben meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorol be. A kitettség besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr.-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A magyar központi kormányának és központi banknak van elismert külső minősítő szervezet általi hitelminősítése, ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitettségnél a PSZÁF által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak. A további hitelintézeti, önkormányzati kitettségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása az előbbi kockázati súlyokhoz kötött.

2008. végén a portfóliónkban a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között kizárólag magyar állam, magyar központi bank és magyar hitelintézetek által kibocsátott instrumentumok szerepeltek. Ezek súlyozásánál a magyar szuverén kitettség súlyozásához kötötten történt meg a korrigált kitettségérték kiszámítása. Értékpapírjaink között szerepeltek még befektetési jegyek, melyeket a kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitettségek között 100%-os súllyal vett a Takarékszövetkezet figyelembe.

VI. Hitelezési kockázat-mérséklés

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat mérséklésénél az alábbi, a Hkr.-ben meghatározott feltételeknek megfelelő fedezeteket veszi figyelembe:

- előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet;
- pénzügyi biztosítékok: a hitelnyújtó illetve nem a hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénz vagy betét; a magyar központi kormány, központi bank, által kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír (állampapír),
- ingatlanterhelő dologi biztosítékok (jelzálog jog, keretbiztosítéki jelzálog);
- ingó vagyontárgyat terhelő dologi biztosíték (jelzálog, keretbiztosítéki jelzálog);
- előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetek: állami illetve állam által viszontgarantált garancia és készfizető kezesség a Hkr.-ben meghatározott feltételek teljesülése esetén.

2008. december 31-én a hitelkockázat-mérséklés során kizárólag a magyar központi kormány által kibocsátott készfizető kezességeket, garanciákat ill. viszontgaranciákat vettünk figyelembe az elismerhető, előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetek közül. A minősítési kategória ezen esetben BBB volt.

Kitettségek elismert fedezettel korrigált értékei:

adatok mFt-ban

Érintett kitettségi osztály	Kezesség, garancia, viszontgarancia	Pénzügyi biztosítékok (betét, állampapír)	Kitettség teljesen korrigált értéke (CCF) korr. előtt
Vállalkozások	63	1,192	8,909
Lakosság	277	215	11,241
Ingatlannal fedezett követelések	40	10	9,428
Késedelmes tételek	96	6	1,245

VII. Kereskedési könyv

Takarékszövetkezetünknek 2008-ban nem kellett kereskedési könyvet vezetnie.

VIII. Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók

2008. év végén a Takarékszövetkezet részvényt nem tartott portfóliójában. 2008 folyamán összesen két alkalommal történt részvényekből értékesítés. Ezen tranzakciók eredményeként 3,5 mft nyeresége keletkezett a Takarékszövetkezetnek. Hitelintézetünk alapvetően nem vállal részvénypozíciókat, fenti ügyletek volumene nem volt materiálisnak tekinthető ill. a befektetések futamideje is csak napokban volt mérhető.

A kamatkockázat az eszközök és források (mérlegen belüli és mérlegen kívüli) eltérő kamatjellemzőinek (pl. kamatátározódási periódus, lejárat, fix v. változó kamatozás) eltéréséből keletkezik. A Takarékszövetkezet hitelportfólióját úgy alakítja ki, hogy ezen eszközeinek legnagyobb hányada változ(tathat)ó kamatozású legyen, a piaci kamatváltoztatások rugalmasabb követhetősége érdekében. A banki könyv (nem kereskedési könyv) kamatkockázatának mérése sztenderd kamatlábváltozást feltételező duration gap módszerrel történik, követve a Felügyelet megfelelő módszertani útmutatóját (PSZÁF 2/2008. számú módszertani útmutatója a hitelintézetek kamatláb kockázatának kezeléséről)

A kamatláb kockázat mérése negyedévente történik. Ennek keretében a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság ajánlásával összhangban sztenderd kamatláb sokkokat feltételező számítást végzünk minden olyan devizanemre, amelyekben denominált, nem a kereskedési könyvben nyilvántartott eszközeink, forrásaink és mérlegen kívüli ügyleteink könyv szerinti értéken számított összege meghaladja az összes banki könyvi tétel volumenének 5%-át. Ezt a mértéket a 2008. üzleti év végén HUF-ban ill. CHF-ben értük el. A nem kereskedési könyvre 200 bázispontos sokk alkalmazásával vizsgáljuk a kamatkockázatot.

A Takarékszövetkezet a duration gap módszer alapján a banki könyvhöz (nem-kereskedési könyv) tartozó instrumentumok nettó jelenérték változását méri. A mérés alapján a Takarékszövetkezet kialakította devizanemenként a portfólió nettó jelenérték változását mutató arányt, amely az adott devizanemhez tartozó súlyozott összeg és a szavatoló tőke aránya. Ezek láthatók az alábbi táblázatban:

Időszak/Devizanem	HUF	CHF
2008. I. negyedév	8,92%	0,01%
2008. II. negyedév	11,43%	0.01%
2008. III. negyedév	4.24%	0.01%
2008. IV. negyedév	4.32%	0.01%

A Felügyelet által javasolt, hogy az intézmények a sztenderd stressz tesztek eredménye alapján tegyenek belső intézkedéseket, ha a kamatlábváltozás figyelembevételével számított üzleti érték a

szavatoló tőke több mint 20 %-ával csökkenne a kamatlábváltozás figyelembevételével. A számított szintek mellett belső tőkeallokációra előbbiek miatt nem volt szükség a PSZÁF-ajánlások szerint elkészített belső szabályzatunk szerint.

IX. Értékpapírosítás

Értékpapírosítási ügyletei a Takarékszövetkezetnek nincsenek, ezért nem számítunk rájuk tőkekövetelményt.

X. Partnerkockázat

Takarékszövetkezetünknek származtatott ügyletei nincsenek, ezért partnerkockázatra tőkekövetelményt nem kell számítani.

XI. Működési kockázat

A Takarékszövetkezet a működési kockázat tőkekövetelményét az alapmutató módszerével számítja ki.

A működési kockázat alapmutató módszere szerinti tőkekövetelmény számítás elve azon alapul, hogy a működési kockázat a tevékenység méretével egyenes arányban növekszik, és a tevékenység mérete az irányadó mutatóval jól jellemezhető.

Az alapmutató módszere szerinti tőkeszámításhoz a Takarékszövetkezetnek az eredménykimutatás alapján kell kiszámolnia az irányadó mutatót az alábbiak szerint:

- a kapott kamat és kamat jellegű bevétel, valamint a fizetett kamat és kamat jellegű ráfordítás különbözete, és
- a bevételek forgatási célú részvényekből, részesedésekből (osztalékok, részesedések), kapott (járó) jutalék- és díjbevételek, pénzügyi műveletek nettó nyeresége és egyéb bevételek üzleti tevékenységből, valamint a fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások, pénzügyi műveletek nettó veszteség különbözete összegének hároméves számtani átlaga.

A számítást a megelőző három üzleti év könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámolója alapján kell elvégezni.

Az irányadó mutató számítása során csak a pozitív előjelű összeget lehet figyelembe venni. Ha ez az összeg egy év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor a fennmaradó két évhez tartozó pozitív összegek számtani átlagát kell figyelembe venni. Ha az összeg két év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor kizárólag annak az évnek az adatát kell figyelembe venni, amelynek esetében az összeg pozitív.

A számítások során nem vehető figyelembe:

- az értékvesztéssel, értékvesztés visszairással, céltartalék képzéssel vagy céltartalék-felhasználással kapcsolatos ráfordítás és bevétel,
- az általános igazgatási költség,
- a kereskedési könyv részét nem képező tételek - ide nem értve a devizát - eladásából realizált bevétel, a pénzügyi műveletek nettó nyereségében és a pénzügyi műveletek nettó veszteségében szereplő eredmény, az egyéb bevételek között szereplő üzleti tevékenységből származó bevétel,

- az egyéb bevételek között lévő a biztosítási események miatti kártérítésből származó bevétel.

A Takarékszövetkezet működési kockázatának tőkekövetelménye az előbbieket szerint számított irányadó mutató tizenöt százaléka. Mivel a Takarékszövetkezet 2008. folyamán beolvasztotta az Esztergomi Takarékszövetkezetet, ezért a Felügyelet engedélyére volt ahhoz szükség, hogy a korábbi évekre a számításban a bruttó jövedelmet a korábbi Takarékszövetkezetek hasonló mutatóinak algebrai összegzésével lehessen meghatározni.

adatok mFt-ban

megnevezés	2006. év	2007. év	2008. év	Átlagos bruttó jövedelem	Szavatoló ill. belső tőke igény
bruttó jövedelem	2 213	2 743	2 438	2 465	370